

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2266/2025.

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.230/2024/8. számú ítélete ellen előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (dr. Grósz Laura ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványában a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.230/2024/8. számú ítélete (a továbbiakban: jogerős ítélet) alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel az álláspontja szerint sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállam-elvből fakadó visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmát, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolt bírói döntéshez való jogot, továbbá mivel az megvalósítja a *contra constitutionem* szintet elérő *contra legem* jogalkalmazást.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy tényállása a rendelkezésre álló iratok alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] 2.1. Az I. rendű alperes jogelődje, az országos közúthálózat fejlesztési és építetői feladatainak ellátásáért felelős részvénytársasági formában működő, az állam kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaság 2004. évben kért engedélyt az M0-s autópálya keleti szakaszának (a továbbiakban: autópálya) megépítésére. Az autópálya tulajdonosa a Magyar Állam, forgalomba helyezéséig az I. rendű alperes jogelődje, ezt követően az indítványozó mint II. rendű alperes jogelődje volt az autópálya vagyonkezelője. A felperesek ingatlanai az autópálya közvetlen közelében fekszenek. A felperesek szerint az autópálya létesítése és megépítése következtében az ingatlanukat olyan zajártalom és levegőszennyezés éri, hogy azokat csak korlátozottan tudják használni és az ingatlanok forgalmi értéke is csökkent. A felperesek szerint a forgalmi

értékcsökkenés az alperesek jogellenes magatartására vezethető vissza, amely megnyilvánult az autóút nyomvonalának és útburkolatának nem megfelelő megválasztásában, a megfelelő véderdő telepítésének elmaradásában, a növénytelepítés és a zajvédő falak elégtelenségében. A felperesek keresetükben ezért az I. rendű alperest (mint az autóút építtetőjét), illetve II. rendű alperesként az indítványozót (mint az autóút működtetőjét és vagyonkezelőjét) kártérítés egyetemleges megfizetésére kérték kötelezni.

- [4] 2.2. A Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság 27.P.20.587/2023/61. számú ítéletében (a továbbiakban: elsőfokú ítélet) az alpereseket (így az indítványozót is) meghatározott összegek, továbbá késedelmi kamat egyetemleges megfizetésére kötelezte. [Az ügy elbírálásában szerephez jutottak az autóút ugyanezen szakaszának környékén lakó, a felperesek állítása szerint a perbeli ingatlanokkal azonos okokból értékvesztést elszenvedő ingatlanok tulajdonosai által indított perben (továbbiakban: előzményi per) beszerzett bizonyítékok és a perben született – a keresetnek helyt adó – ítéletekben (a Fővárosi Törvényszék 70.P.26.084/2010/130. számú, a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.959/2014/4. számú és a Kúria Pfv.III.20.154/2015/7. számú ítélete) foglalt ténybeli és jogi megállapítások.]
- [5] Az elsőfokú ítélet hangsúlyozta: a perbeli autóút tulajdonosa a Magyar Állam; az országos közutak, így az érintett autóút vonatkozásában a Magyar Állam tulajdonjogát az ezen utak építése és működtetése céljából létrehozott költségvetési szervek, illetve gazdasági társaságok útján gyakorolja. Az építkezéskor hatályos, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 29. § (1) bekezdése az országos közutak megépítését a Magyar Állam az I. rendű alperes jogelődjére mint beruházóra bízta, amely a közút építése során a Magyar Állam nevében és javára járt el, és a forgalomba helyezésig a közutat magában foglaló ingatlanok vagyonkezelőjének is minősült. A közút ideiglenes forgalomba helyezését követően a Kkt. 29. § (3) bekezdése alapján, vagyis a törvény erejénél fogva az autóút és közlekedési műtárgyai a II. rendű alperes vagyonkezelésébe kerültek át, mivel a Kkt. 32. § (6) bekezdése alapján az országos közutak vagyonkezelője a II. rendű alperes.
- [6] Az elsőfokú ítélet levezette: az autóút építésével és működtetésével összefüggésben az alperesek voltak a tulajdonosi jogokat gyakorló szervezetek, mely minőségüknel fogva az autóút építésével kapcsolatban jogok illették és kötelezettségek terhelték az alpereseket. A felperesek igényeiket az alperesekkel mint a tulajdonosi jogokat gyakorló szervezetekkel szemben érvényesíthetik. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 100. §-a a mások szükségtelen zavarását tilalmazza, amelynek körében a felperesi ingatlanok tulajdonosainak az ingatlan zavartalan birtoklásához fűződő jogát vetette össze a Magyar Állam tulajdonosi jogait gyakorló alpereseknek az ingatlan használatához és hasznosításához fűződő jogával, vizsgálva, hogy az autóút építése szükségtelen

mértékben zavarja-e a felpereseknek az ingatlanok használatához fűződő jogát. Az elsőfokú bíróság a felperesek által felhívott szempontok (nyomvonal, útburkolat, véderdő, zajvédő falak) részletes elemzésével megállapította: az alperesek az autóút létesítésével és működtetésével összefüggésben nem a tőlük elvárható gondossággal, jogellenesen jártak el, melynek következtében a felperesek szükségtelen zavarását okozták. Ezzel ok-okozati összefüggésben a felperesek az ingatlanjaik forgalmi értékvesztésében megtestesülő kárt szenvedtek el, amely kár megtérítésének kötelezettsége az alpereseket terheli. Az alperesek marasztalásának egyetemlegességét a bíróság a közös károkozásra tekintettel állapította meg.

- [7] 2.3. Az alperesek fellebbezése és a felperesek csatlakozó fellebbezése folytán másodfokú bíróságként eljáró Szegedi Ítéltábla a jogerős ítéletben az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette; megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta akként, hogy két felperes keresetét elutasította, és az alperesek által egyetemlegesen fizetendő perköltség összegét felemelte; egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az ítéltábla kifejtette: „Tény, hogy a Kkt. perindításkor hatályos 32. § (6) bekezdése alapján a II. rendű alperes jogelődje volt a perbeli autóút vagyongazdálkodója, a vagyongazdálkodóit pedig (8) bekezdés alapján megilletik a tulajdonos jogai és terhelik a tulajdonos kötelezettségei. Ezáltal a felperesek jogosultak a II. rendű alperessel szemben a rPtk. 100. §-ára alapított igényeiket érvényesíteni. A fentiekből következően a jogvita elbírálása szempontjából nincs jelentősége az Avtv. fellebbezésben hivatkozott rendelkezéseinek, továbbá annak sem, hogy a II. rendű alperes a közútkezelői tevékenysége során a Kkt. és a 6/1998. (III. 11.) KHVM rendeletben foglaltaknak megfelelően teljesíti közútkezelői tevékenységét” (jogerős ítélet, indoklás [244]). A jogerős ítélet megerősítette: A rPtk.-n alapuló kártérítési felelősség alapjául szolgáló jogellenes magatartás a szükségtelen zavarás. Amennyiben az bizonyított, a kifejtettekre tekintettel az I. és a II. rendű alperesek, ahogyan azt az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, egyetemlegesen kötelesek megtéríteni a felperesek ebből eredő kárát. Az ítéltábla az elsőfokú ítélet e körben kifejtett indokaival egyetértett, azokra csupán visszautalt megismétlésük nélkül.
- [8] 2.4. A Kúria az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 273. § (1) bekezdése alapján hivatalból elutasította, mivel a felülvizsgálati kérelemből a tartalom szerinti elbírálás elve alapján sem volt megállapítható, hogy az melyik határozat ellen irányult, milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánta, valamint, hogy azt melyik határozat mely jogszabálysértése miatt kérte.
- [9] 3. A jogerős ítélet ellen az indítványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. [Az I. rendű alperes által a jogerős ítélettel és a Kúria végzésével szemben előterjesztett indítványt az Alkotmánybíróság 1349/2026. (VII. 9.)

AB végzésében visszautasította.] Jelen ügyben az indítványozó a jogerős ítélet alaptörvény-ellenességét az 1. pontban felsorolt három szempontból állítja. Azzal kapcsolatban, hogy a bírói döntés *contra legem* – *contra constitutionem* jogértelmezésen alapul, és mint ilyen megvalósítja az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog sérelmét, az alkotmányjogi panasz központi érve a jogerős ítélet indokolásának fent idézett [244] bekezdése, elsősorban annak „a vagyongezelőit pedig (8) bekezdés alapján megilletik a tulajdonos jogai és terhelik a tulajdonos kötelezettségei” szövegrésze. Az alkotmányjogi panasz hangsúlyozta: A Kkt.-nak sem a perindításkor (2017. december 22.), sem pedig a kár bekövetkezésekor (2008. december 16.) nem volt 32. § (8) bekezdése, vagyis a Kkt.-nak ilyen rendelkezése soha nem létezett. Az indítványozó szerint a másodfokon eljáró bíróság nyilvánvalóan nem teljesítette az indokolási kötelezettségét akkor, amikor a fellebbezésben hivatkozott, a vagyongezelői jog tartalmát nyilvánvalóan meghatározó alkalmazandó és hatályos jogszabályi rendelkezés mellőzéséről nem adott számot, és ahelyett magyarázat nélkül egy nem létező jogszabályi rendelkezést alkalmazott.

- [10] A visszaható hatályú jogalkalmazás kapcsán az indítvány kifejti: A vagyongezelői jog tartalmát a perindításkor (2017. december 22.) a bírói döntéssel szemben nem a Kkt., hanem a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) szabályozta, annak azonban nem a bírói döntésben megjelölt 32. § (8) bekezdése, hanem a 11. § (8) bekezdése. Az indítványozó hangsúlyozza: a perindításkor hatályos Nvtv. 11. § (8) bekezdése szerint a vagyongezelőt valóban megilletik a tulajdonos jogai és terhelik a tulajdonos kötelezettségei, ugyanakkor szerinte az alkalmazandó anyagi jogot nem a perindítás időpontja (mint eljárásjogi esemény), hanem a jogviszony létrejötte, azaz jelen esetben a kár bekövetkezésének időpontja (2008. december 16.) határozza meg. Azaz a sérelmezett bírói döntés nem a jogvitára okot adó eseménykor hatályos, hanem későbbi jogszabályi rendelkezések alapján, az indítványozó számára hátrányosan bírálta el a jogvitát.
- [11] Az indokolási kötelezettség sérelme kapcsán az indítványozó azt kifogásolja, hogy sérelmezett bírói döntés őt a rPtk. 100. §-a és 339. §-a együttes alkalmazása alapján marasztalta, ugyanakkor a rendelkezések diszpozíciójában foglalt számos szükségképpen tényállási elemről – a szükségtelenül zavaró magatartás; okozatosság a szükségtelenül zavaró magatartás és a szükségtelen zavarás között; a károkozó magatartás; kár és a károkozó magatartás közötti okozati összefüggés; mentesülés – egyáltalán nem adott indokolást.
- [12] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az Ügyrendben meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. Ennek során elsőként annak vizsgálata szükséges, hogy az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételei fennállnak-e.

- [13] 4.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ában meghatározott esetben az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az indítványozó korábban olyan időpontban terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, amikor az alkotmányjogi panaszban sérelmezett döntéssel szemben az I. rendű alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem nyomán a felülvizsgálati eljárás még folyamatban volt, ezért a korábbi indítványt az Alkotmánybíróság egyesbíróként eljárva visszautasította. Az indítványozó a Kúria felülvizsgálati kérelmet elutasító végzését 2025. július 10. napján vette át, mely időponthoz képest, figyelemmel az alkotmányjogi panasz folyamatban lévő felülvizsgálati eljárás miatt történő visszautasítására, az indítványozó 2025. július 28. napján ismételten előterjesztett alkotmányjogi panasz az Ügyrend 32. § (4) bekezdésében foglaltakra tekintettel határidőben benyújtottnak minősül. A jogi képviselő meghatalmazását csatolta. A jogerős ítélet az Abtv. 27. §-a szerinti, az ügy érdemében hozott döntés; azzal szemben fellebbezésnek helye nincs.
- [14] 4.2. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárásban II. rendű alperes volt, így érintettsége megállapítható.
- [15] 4.3. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése kimondja: „[a]z indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia”. A határozott kérelem követelményeit az alkotmányjogi panasz vonatkozásában az Abtv. 52. § (1b) bekezdése sorolja fel. Ezeknek a feltételeknek az indítvány eleget tesz, figyelemmel arra, hogy egyértelműen megjelöli a támadott bírói döntést, az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, valamint az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit; kitér az eljárás megindításának indokaira, bemutatva, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével; és kifejezett kérelmet fogalmaz meg a bírói döntés megsemmisítésére.
- [16] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának minősül, arra alkotmányjogi panasz alapítható. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani (lásd például: 3378/2023. (VII. 27.) AB határozat, Indokolás [14]; 3380/2025. (XII. 3.) AB végzés, Indokolás [28]). Az indítványozó a visszaható hatályú jogalkalmazásra hivatkozik, ezért az indítvány érdemi vizsgálata az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére hivatkozás kapcsán sem kizárt.

- [17] 5. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [18] 5.1. Az Alkotmánybíróság előrebocsátja: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, amely az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja szerint a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti. Ezzel összhangban az Alkotmánybíróság hatásköre az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszok elbírálása során a bírói döntésben foglalt jogértelmezés alaptörvény-ellenességének, alapjogokkal való összhangjának vizsgálatára korlátozódik, és nem terjed ki a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára” {3170/2014. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [8]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {lásd: 1123/2026. (III. 13.) AB végzés; Indokolás [23]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [19] Jelen esetben az indítványozó a bírói döntést egyrészt azért támadja, mert álláspontja szerint a bíróság helytelenül választotta meg a marasztalás jogalapját, másrészt azért, mert indokolási kötelezettségének nem tett kellő mértékben eleget.
- [20] 5.2. Ami az indítványnak a marasztalás jogalapjának meghatározásával kapcsolatos érvét illeti, az Alkotmánybíróság rögzíti: a tisztességes eljáráshoz való jog nem nyújt lehetőséget a bírói döntés tartalmi kritikájára. Valamely jogértelmezési hiba, tévedés – még ha az egyértelmű, nyilvánvaló, esetleg kirívó vagy akár súlyos is – nem jelent alaptörvény-ellenességet {lásd: 3045/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [17]}. A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [15]}. Ha az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-án alapuló alkotmányjogi panaszos eljárásban a bíróság bármely jogi tévedése, hibája miatt rendelkezhetne a döntés megsemmisítéséről, az egyrészt azt eredményezné, hogy a jogalkalmazói tévedés és a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog sérelme összemosódna, másrészt pedig az Alkotmánybíróság hagyományos jogorvoslati fórummá válna. Előbbi körülmény az alapjogok rendszerében idézne elő súlyos dogmatikai zavart, utóbbi pedig az Alkotmánybíróság hatásköreinek implicit módosításával járna.
- [21] Kétségtelen tény, hogy a jogerős ítélet indokolása [244] bekezdésében szereplő „a vagyongazdálkodókat pedig (8) bekezdés alapján megilletik a tulajdonos jogai és terhelik a

tulajdonos kötelezettségei” fordulat tartalma bizonytalan. Ahogy arra az indítványozó is rámutat, a mondat első felében hivatkozott Kkt. 32. §-ának valóban nincs és nem is volt (8) bekezdése, ugyanakkor maga az indítvány is elismeri, hogy a (8) bekezdés az ügy kontextusa, előzményei alapján az Nvtv. 11. § (8) bekezdésére vonatkoztatható, amelynek tartalma összhangban van az indokolásban kifejtettekkel. Ezért önmagában a jogszabályhely félreérthető, bizonytalan tartalmú, pontatlan megjelölése nem alapoz meg a bírói döntéssel kapcsolatos alapvető alkotmányjogi aggályt, kételyt.

[22] Ami a visszaható hatályú jogalkalmazás, illetve a *contra constitutionem* szintet elérő *contra legem* jogalkalmazás kérdéseit illeti, az Alkotmánybíróság a következőket hangsúlyozza.

[23] Az Alkotmánybíróság fent idézett gyakorlatából következik, hogy alkotmányjogi panaszban a bírói jogértelmezés akkor támadható, ha az közvetlenül valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmét okozta {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [15]; 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [25]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata nem zárja ki, hogy a *contra legem* jogalkalmazás a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére vezessen {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]–[29]; 3295/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [37]–[40]}. Ennek megállapításához az irányadó alkotmánybírósági gyakorlat alapján, főszabály szerint három feltétel együttes fennállása szükséges: egyrészt a bíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolja meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta; másrészt, ezzel párhuzamosan, a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem veszi figyelembe; harmadrészt, a bíróság döntését egy olyan bírósági joggyakorlatra alapítja, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó új jogi szabályozás elfogadásával és hatálybaléptetésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezett {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]; 1231/2026. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [27]}. A jelen esetben és indítvány alapján azonban nincs kellő következtetési alap annak megállapítására, hogy ezek az együttes feltételek az indítványra okot konkrét esetben fennállnának. Az indítványozó fő érve, hogy a jogerős ítélet nem vette figyelembe az indítványozó által hivatkozott és az ügyre irányadónak tartott, az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Avtv.) rendelkezéseit, és ezt érdemben nem indokolta. Ugyanakkor a jogerős ítéletből megállapítható, hogy a bíróság az indítványozó mint II. rendű alperes fellebbezésében foglalt érveket vizsgálat tárgyává tette, és az elsőfokú bíróság ítéletével azonos érvelés mellett állapította meg a közös károkozást, illetve az egyetemleges felelősséget. [Megjegyzendő, hogy a régi Pp. 254. § (3) bekezdése és a hatályos, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 386. § (4) bekezdése egyaránt úgy rendelkezik, hogy ha a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet indokai alapján hagyja helyben, a másodfokú ítélet indoklásában csupán erre

a körülményre kell utalnia. Ennek megfelelő utalást tartalmaz a jogerős ítélet indokolásának [245] bekezdése.] Az ennek megfelelően egymásra vetített ítéletekből kitűnik, hogy az eljáró bíróságok mind a releváns általános polgári jogi szabályokat, mind a vonatkozó ágazati jogszabályokat, valamint az alperesek személyében történt változásokat, és ennél fogva jogaik és kötelezettségeik terjedelmét részletesen áttekintették; nem merül fel olyan körülmény, amely alapján okkal lehetne arra következtetni, hogy az eljáró bíróságok a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vették volna figyelembe vagy éppen a jogkérdésre nyilvánvalóan nem vonatkozó jogi normák alapján jártak volna el. Az a tény, hogy a bíróságok az indítványozó felelősségét az általa irányadónak vélt szabályoktól eltérő, más jogszabályi rendelkezésekből vezették le, alapvetően a bírói jogalkalmazás körébe tartozó kérdés.

- [24] Azzal kapcsolatban, hogy az Avtv. rendelkezéseinek mellőzése és helyette a Kkt., illetve az Nvtv. felhívása egyben visszaható hatályú jogalkalmazást valósít meg, az alábbiak hangsúlyozandók: Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a „hátrányt okozó visszaható hatályú jogalkotás tilalma megfelelően vonatkozik a jogalkalmazásra is” {1/2026. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [54]}. A visszaható hatályú jogalkalmazás esete akkor állapítható meg, ha a jogviszony vagy a jogvita létrejöttékor még nem létező – vagy nem hatályos – előírás alapján kerül egy egyedi ügy elbírálásra {3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [16]; 3314/2017. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [32]}. Jelen esetben ugyanakkor mind az elsőfokú ítélet, mind a jogerős ítélet hangsúlyosan épített a rPtk. 175. §-ában rögzített azon általános jogelvre, amely a jogok és kötelezettségek egyensúlyát az állami vagyoni kezelésére vonatkoztatva fogalmazta meg. Eszerint „[a]z állam az egyes vagyontárgyait másra bízhatja, ebben az esetben – a jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően – ez utóbbi gyakorolja a tulajdonost a polgári jogi kapcsolatokban megillető jogokat, és teljesíti a tulajdonos ilyen kötelezettségeit”.
- [25] A jogerős ítélettel ebben a vonatkozásban helybenhagyott elsőfokú ítélet az ágazati jogszabályok tételes rendelkezései mellett kitért arra, hogy az indítványozó mint II. rendű alperes és az I. rendű alperes egyetemleges felelőssége a polgári jog általános alapelveiből is levezethető. Az elsőfokú bíróság kifejtette: „az autót a forgalomba helyezést követően ugyanis azzal a »latens« teherrel került a II. rendű alperes vagyoni kezelésébe, hogy felelős az autót építésének létszakában keletkezett károkért is. A fenti jogértelmezés egyértelműen következik a rPtk. 4. § (1) bekezdésében rögzített alapelvből is, mely szerint a polgári jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megfelelően, kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni. Ezen alapelv irányadó a polgári jogi jogviszonyokban fellépő Magyar Államra illetve azon jogi személyekre is, melyekre az állam »ráruházta« polgári jogai gyakorlását. Ezen megállapításból következik, hogy egy országos autót építésével és működtetésével összefüggő

szerteágazó állami tevékenység – melynek elvégzését a Magyar Állam számos különböző költségvetési szervhez illetve tulajdonában álló gazdasági társasághoz telepítette – vonatkozásában nem egyeztethető össze a tisztességes eljárás követelményével, ha a Magyar Állam megbízása alapján eljáró bármelyik szerv arra való hivatkozással mentesülne a polgári jogi felelősségük alól, hogy az autópálya létesítése és működtetése során nem közösen, hanem egymástól függetlenül jártak el, ezért felelőssége csak a Magyar Állam által rábízott feladattal összefüggésben állna fenn. Amennyiben ez az értelmezés teret kapna, úgy az megengedhetetlenül, tisztességtelenül megnehezítené a jogkereső személyeknek a Magyar Állammal – mint polgári jogi jogalannyal – szemben fennálló polgári jogi igényei érvényesítését” (elsőfokú ítélet, Indokolás [78]–[79]).

- [26] Mindezek alapján elmondható, hogy az eljáró bíróságok – még ha adott esetben a jogerős ítélet a jogszabályi megjelölésnél téves vagy félreérthető hivatkozást tartalmaz is – az indítványozó mint II. rendű alperes felelőssége kapcsán részletesen és logikusan indokolt választ adtak; a jogerős ítélet az ügy szempontjából releváns jogszabályokon és általános alapelveken alapuló döntést tartalmaz.
- [27] 5.3. Az indokolási kötelezettség terjedelme kapcsán felvetett indítványi elemmel – vagyis azzal kapcsolatban, hogy a jogerős ítélet nem tért ki a marasztalással kapcsolatos valamennyi körülményre – az alábbiakat szükséges hangsúlyozni.
- [28] Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljárás alkotmányos követelményéből a bírói döntések indokolása kapcsán azt a minimális elvárást vezette le, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon, amelybe nem tartozik bele a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása (vesd össze: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]; 4/2022. (III. 23.) AB határozat, Indokolás [23]; 3169/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [32]).
- [29] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a fellebbezésre vonatkozó törvényi követelmények vizsgálata és az alapjog gyakorolhatóságának összefonódása miatt azokban az ügyekben tartja indokoltnak az alkotmányossági célú felülvizsgálatot, ahol a bírói döntés nem ad törvényen alapuló, logikus indokot a fellebbezés elutasítására (18/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [26]; 3235/2020. (VII. 1.) AB határozat, Indokolás [29] – [30]). Ilyen körülmény a jogerős ítélet alapján – figyelembe véve az általa túlnyomórészt jóváhagyott elsőfokú ítéletben foglaltakat – nem azonosítható. Az indítványozó a kifogásolt ítélet indokolásából választ kaphatott arra, hogy az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit a bíróság milyen szempontok alapján vizsgálta, és azokat a döntéshozatal során miként értékelte.

- [30] 5.4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban törvényességi kérdéseket vetett fel, az alapügyben eljáró bíróság jogalkalmazásának kritikáját fogalmazta meg, alapvetően nem ért egyet az ügyében eljáró bíróság által megállapított jogértelmezéssel és jogi értékeléssel. Az indítványozó panaszában felvetett kérdések valójában nem alkotmányossági, hanem törvényességi jellegűek. A támadott döntésnek az indítványozó által kérelmezett típusú, hagyományos jogorvoslati jellegű felülvizsgálatára azonban az Alkotmánybíróságnak nincs lehetősége {vesd össze: 3520/2023. (XII. 14.) AB végzés, Indokolás [25]–[26]}.
- [31] Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az eljáró bíróságok a rendelkezésükre álló bizonyítási eszközök segítségével lefolytatott bizonyítás alapján, a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket és azoknak a bíróság szerint helyes értelmezését tartalmazó részletes indokolás rögzítése mellett alakították ki a károkozással kapcsolatos jogi álláspontot. Az eljáró bíróságok az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálták, és ennek értékeléséről határozataikban számot adtak.
- [32] Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek és ezekből kifolyólag magára nézve sérelmesnek tartja, nem tekinthető az eljárás tisztességessége, vagyis az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek {3263/2024. (VII. 12.) AB végzés, Indokolás [29]; 3029/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [33]; 1049/2026. (II. 11.) AB határozat, Indokolás [32]}, és – függetlenül az indítványozó érveinek helytállóságától vagy azok esetleges helytelenségétől {lásd: 3332/2022. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [34]; 1327/2026. (VI. 26.) AB végzés, Indokolás [22]} –, nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének a kimondására, ekként az alkotmányjogi panasz befogadására és érdemi vizsgálatára.
- [33] 6. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az állított alapjogi sérelmek vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt, az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben foglaltakra figyelemmel, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese
az aláírásban akadályozott*

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró*

*dr. Kovács András György
alkotmánybíró helyett*

*Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra
Edit s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Sonnevend Pál s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró*